

MAIUM I NANON KRISTO

The Navigators bon aia botaki kiritian n te aonnaba ae kinaki b'a te Evangelical Christian Organization. E anga te mwioko ae ab'ab'aki lesu Kristo nako ia ana reirei b'a ana nako ao ni karaoia aomata b'a taan ririmwina ke ana reirei. (Mataio 28: 19) Ana takete aia botaki The Navigators aio bon te tia buoka kakoroan te mwioko are taekinaki anne ni kam'aitakia taani beku ibukin Kristo nakon te aonnaba ae b'anin.

NavPress bon aia botaki ni m'akuri are e kakatanoatai aron aia botaki The Navigators. B'aai ake a otinako man te NavPress bon b'aai ni m'akuri ake a na kona ni buoka rikiraken te maiu ni Kiritian. Booki ake a otinako man te tabo aio aki kona ni karikiko b'a te reirei ngkoe ke ni bita maium, ma ti kona ni buokia taan onimaki n reirei aron te anua ke te maiu ni itorotoro ke ni katio iroun lesu ao ni kabongana reireiaia aio nakon maiuia ke aia m'akuri.

©1973 mairouia The Navigators

E a manga rinanoaki © 1980

A kawakinaki raoi, n reitaki ma taian rairai.

Kiibu ni B'aib'ara ake a rineaki a reke man te

B'aib'ara ae te New International Version, © 1978

man te New York International Bible Society

E boretiaki i Amerika (USA)

E karaoaki te moan rairai ni Kiribati man te Ekaretia ni Boretetanti i Kiribati (EBK/KPC) ao te Sea Point Evangelical Congregational Church.

Kiribati Protestant Church: P.O. Box 80, Bairiki South Tarawa, Republic of Kiribati. Te tia ibuobuoki n te rairai: Rev. Iote Teb'aio.

Sea Point Evangelical Congregational Church: 20 Marais Road, Sea Point, Cape Town 8005, Republic of South Africa. Minita: Rev. Thomas Scarborough.

TI AKI TI TE BERENA

Ira mirion ma ira mirion aika rinanon te maiu ao e aki tau kam'arakean tamneia. N tienture aika nako ao e bon teimatoa nako naba ni koaua ana taeka lesu ae kangai -- "E aki maiu te aomata n tii te berena, ma e maiu n taeka nako aika a otinako mai win te Atua" (Mataio 4:4).

I bukin kakoauan ao kainanoan te maiu are E anga te Atua, ao a m'aiti ake a tabe n rairaki mani kekeiaki i nanon te Baibara. Ti bane ni kainanoa te reirei man te Baibara -- nako ira ngaira ake ti boou nakon te maiu ni Kiritian ao nako ia nake a Kaman ataa lesu Kristo ni maiuia n ririki aika m'aiti.

Aikai ngkanne reirei tabeua ake a tia ni katauraoki ibukin buokam

- Katauraoa ao mani kaoraia am kaetieti i bukin am kekeiaki n ana taeka te Atua
- Ukeri koaua aika kakawaki man te Baibara
- Reirei ao karaoi baika riai nakon te maiu n onimaki

Ngkana ko kan karekea tab'aninin otan man te reirei aio, ao moan te kakawaki b'a ko na m'akuria man te Boki 1 nakon te Boki 7.

Te bae ko na kainanoia ni moana am waaki bon te B'aibara. A na kairiko taian titiraki nakon taiani koroboki aika kakaokoro i nanon te Baibara.

Imwini iangoan baike ko a tia ni warekii man te Baibara ao katai korei n oin am taeka

Taian wareware ni kabane, a boni katereterei wareware ake ko na wareki ba a mena n te boki raa, te m'akoro raa ao te kibu raa. Te katoto: Te Kaotioti 3: 20. E a kaotaki b'a te boki bon te Kaotioti ni m'akoro ae 3 ao kibuna ae 20.

Ni moanan am waaki n rinanon te m'akoro teuana ma teuana ao ko riai n tataro. Butia te Atua b'a e na anganiko te ota i nanon am tai ni waki iaon reirei aikai:

- E tabeakiniko ke e tabetabe nanon te Atua ibukim
- Aomatan lesu Kristo
- Ana m'akuri lesu
- Te Tamnei are Raoiroi i nanom

E TABEAKINIKO TE ATUA

Te aomata ngkoe ae iai arom.

Iai arom ibukin te Atua, E taku te Atua ba Ko kakawaki
nakoina ao e bon tabeakinikoraoi ni koaua ma baike a riki nakoim.

Ko na kona ni ukori baike aua aika kaota aron te Atua n
tabeakiniko n te m'akoro aei:

- E karikiko te Atua
- E ataiko te Atua
- E tangiriko te Atua
- E karikiko b'a kain ana utu

E KARIKIKO TE ATUA

1. Te boki ae Karikanib'aai bon te boki ibukini moani karikani
b'aai. M'akoro 1, e tuangira b'a te Atua ae karika karawa
ma aonnaba. Wareka Karikanib'aai 1: 1-5. Koro karinanii
koaua aika teniua aika reitaki ma te karikib'ai.

2. E kanga ni karika aonnaba te Atua? *Ebera 11: 3*

3. Bukin tera ngkai e kariki b'aai nako te Atua? *Te Kaotioti
4:11*

4. E aera ngkai e ni karikiko Te Atua? *Itaia 43:7*

5. E a tia te Atua n angan te aomata arona ae rine ao e oti man arona ni kakaokoro, arona n tautaeaka ao bonganana .Koroi ni karinani koaua man Karikanib'ai 1: 26-28 aika kaotai:

a. Okoron te aomata:

b. Nnen ma aron te aomata n tautaeaka

c. Bonganan te aomata n aron karikana

E ATAIKO TE ATUA

6. E kaotia Tawita n Taian 139:1- 6 b'a e a tia te Atua nenera ao n ata iteran maiuna tabeua. Koroi ao karinani aua mai ibuakon iterani maiun Tawita ni bane. Imwina ao m'akena ane ko taku b'a e a tia ni karaoia naba te Atua nakoim.

7. Ai tera aron Tawita ngke e ataia ae te Atua e boni kina aroarona ni kabane? *Taian Areru 139: 23-24*

8. Tera te bai ae katererea Iesu n reitaki ma tab'aninin aron te Atua n ataiko? *Mataio 10: 29-31*

E TANGIRIKO TE ATUA

9. Tera te bai ae moan te kakawaki are kaotaki iai ana tangira te Atua? *1. Ioane 4:9-10*

(Nanon te taeka ae “kaotaki” - bon anakin te bai ae man ae roo nakon ae ota ba e aonga noraki riki, ke katereterea te bai ae aki rangi n ataaki. Te “Kareanraoi” bon te kabomwi n te aro b'a e aonga ni manga oki aron te akoaki.)

E TANGIRIA AOMATA TE ATUA

ANE E ONIMAKINNA

**E NA BON AKI MATE
IROUNA**

**MAE NA REKE
E MAIU ARE AKI TOKI**

MATE —————→ **MAIU**

E ANGA NATINA AE TE RIKITEMANNA

10. Nenera Ioane 3: 16 n reitaki ma akana a kab'arab'araaki i eta.

a. Tera ae ea karaoia te Atua rinanon ana tangira

b. Tera ae nanonaki n ae e “anga” natina te Atua?

c. E na kanga ni karekea te Maiu are e aki toki te aomata?

11. N loane 10: 9-16 E a kabotaua ana tangira ma ana mama-
nano lesu nakon ana tangira ma ana mamananano te tia
kawakin tibu. Tera mai buakon baike taekinaki i nanon te
wareware aei ae kan anga lesu nakoim?

12. Tera mai ibuakon am kaeka nakon te titiraki 11 aika ko taku
ba a rangi ni kakawaki riki nakoim?

Karekea moa am tai n tatara. Kaitaua teAtua i bukin baike ko koro
ao ni karinani ba am kaeka nakon Titiraki II. E moamoa riki am
kaitau i bukin baike a ko taku ba a rangi nanona riki nakoim mai
buakon am kaeka aikanne. Neboia ngkai ko a kona n anganaki
baikanne i nanon lesu Kristo ma tiaki ba ko a karekei ba boon
mwin am makuri.

E KARIKIKO TE ATUA B'A KAIN ANA UTU

13. E kanga lesu n reireinia ana Reirei aron reitakiia ma Te
Atua?

Mataio 6: 9

14. E koaua ae tamaia aomata ni bane te Atua? Ngkana e
koaua ke e aki ao tera bukina? *Ioane 8: 42-44*

15. E a kanga ni bungiaiki te aomata nakon ana utu te Atua?
Ioane 1:12-13

“Te bai ae kakawaki i nanon te onimaki bon te koaua, ae te riki n ai aron te ataei, ba I aki kona n tangira ke ni beku i bukin te Atua ngkana I aki ataia raoi ba e tangirai mani kaota kinakiu ae natina ngai.”

- ANDREW MURRAY*

16. Koro i ao karinani tabeua raoiroin te riki ba natin te Atua ni koaua n aron are kaotaki n I-Rom 8: 15-17

(Te taeka ae “Aba” bon te taeka n Aram’aika ae ai aron n ara taetae ni Kiribati – baba/daddy)

17. Kabarabara raoi ba ko kanga n ataia ba te Atua bon tamam?

Moan te kakawaki ngkana te Kristian ngkoe b’a ko na kakoaua b’a Te Atua bon Tamam ao e na reke iroum te maiu are akea tokina. Ngkai e bibitaki te namakin ao e kakawaki ngkana te kakoaua anne e na unikaki i aon ana taeka te Atua. I koro i baikai nakoimi b’a kam aonga n ataia ba iai iroumi te maiu are aki toki. (I.Ioane 5: 13).

A tia ni buokaki Kiritian aika m’aiti nakon te kakoaua aei ni kibu aika teniua aikai. (Tao e na riai ba ko na ururing kiibu akanne ba buokam n te itera anne).

“E boni koaua ae I a tuangkami b’a ane e ongo au taeka man onimakina teuare e kanakomaiai ao e na reke irouna te maiu are e aki toki. Ao e na aki roko n te kabuakakaki ma e nako man te mate nakon te maiu”

- IOANE 5:24

* E karekeaki man te “Assuarance of Faith” man te *The New Life* (1891).

“Ao aio te kaotioti b’a E anganira te Atua te maiu are e aki toki, ao e mena te maiu arei i nanon Natina. Ane iai te Nati i rouna, ao iai naba te maiu arei irouna, ane akea Natin te Atua irouna ao akea naba te maiu arei i rouna”

- I. IOANE 5: 11-12

Norai I tei i rarikin te mataroa ao I karebwerebwe, ngkana e ongo b’anau temanna ao ngkana e kauka te mataroa, ao N na nakoina ao N na am’arake ma ngaia ao ngaia ma ngai.

- TE KAOTIOTI 3: 20

Ururing koaua aikai

- E karikira te Atua ibukin oin ana kantaninga ma mimitongina. E anganiko kakanatom ngke e karaoiko ni katotongana.
- E wareniko ba ko kakawaki. Moan te kakawaki b’a e na tabanin atakim irouna.
- E bon korakora tangiram irouna n te aro are e anga natina ibukim iaon te kaibangaki b’a kaotan tangiram aei ba e kan anganiko te maiun are aki toki ma te maiu ae bati.
- Ngke e anganiko te maiu anne Iesu Kristo ikanne are ko a bungiaiki i nanon ana utu te Atua, boni ngaia tamam. Ngkoe bon natina.
- E anganira te Atua te Maiu i nanon natina are Iesu Kristo, b’a ti bungiaiki inanon ana utu ao Ngaia bon tamara ao natina ngaira

MAKORO UOUA

AOMATAN IESU KRISTO

Akea ana konab'ai te aomata ni katabanina kinakin te Atua. E kororaoi te Atua ma te aomata e aki kororaoi. N reita te marena anne i marenan te Atua ma te aomata, e a karikia n aomata te Atua inanon natina ae Iesu Kristo.

Bon te aomata naba Iesu, ba e aonga "boni katotongan te Atua ae aki nonoraki ... B'a nanon te Atua b'a e na maeka te onrake ni kabanea" (Korote 1:15,19).

E kororaoi kaotiotan te Atua iroun Iesu ba bon te Atua ngaia. Ngkana ti na moana atakin Iesu ao ti na riai rinanon anuana n Atua ao maiuna n aomata.

ARONA N ATUA IESU KRISTO

A taekinna tem'angina ae kakanato Iesu . A taku tabeman ba te tia katea te aro ae boou. Tabem'ang a taku ba te burabeti. Ma e taku Iesu b'a bon te Atua ngaia. Ngkana akea koauan te bukibuki aei ao e na bon aki kona n atongaki naba Iesu ba te aomata ae raoiroi ma e na atongaki b'a te tia mamana te aba ao te tia kewe.

E kaotia n te m'akoro ae teuana te tia kororeta nakoia I-Ebera aron Iesu n Atua.

Wareka raoi te m'akoro aio i m'ain kaekaan titiraki 1-4.

1. Kakanaton Iesu iaioia anera e kaotaki n

te kibu 4-5:

Kibu 6 _____

Kibu13-14 _____

2. Manga tara riki Ebera 1:8-12. I aon rain akana i nano ao korea namb'an te kibu ae kaota te kabanea n eti n reke.

Te tia karikib'ai lesu _____

E aki bibitaki lesu _____

Akea tokin lesu _____

E aki bure lesu _____

3. Tera teuana te koaua i bukin lesu ae kaotaki n Ebera 1:3 ae kaota iai aron te Atua? (Iai ti teuana te b'ai ae kakawaki n te kibu aei.)

4. E kanga n ataia lesu b'a e tabeakinaki i roun Te Atua n Ebera 1:8?

n Ebera 1: 10? _____

5. Tera ana bubuti lesu i bukina? *Ioane 10:28-30*

6. E a Kaman taekinaki i aon te aba kamimin aroni m'akana. Mani kibu ni Mataio 8. Koro ana m'akuri lesu ni kakamaiu.

Kibu 3 _____

Kibu 6,13 _____

Kibu 16-17 _____

Kibu 23-27 _____

7. Tera m'akan lesu ae kaotaki n loane 11: 39-44?

8. Tera ana koaua Betero ngke e a tia n noora maiun, m'akan ao ana kab'arab'ara lesu? *Mataio 16: 13-16*

9. N te beb'a are oti n iteranibaa 14 ao 15, a kaotaki ke a taekinaki aron lesu ni kakoroi taeka ni burabeti. Tera ae a kaotaki ni kibu aikai b'a antai lesu?

10. Taraa: Titiraki 1-9. Koro i teniua bukin ae ko kakoaua b'a lesu Kristo bon te Atua.

IESU KRISTO BON TE AOMATA

11. E kanga n ooraki anuan lesu n aomata n aro aikai?

loane 4:6 _____

loane 4:7 _____

loane 11:35 _____

12. Mataio 4: 1-11 Taiani kariiri aika e kaitara ma ngai Iesu.

a. Teniua ana kaeka Iesu ae kanga tii tebo aroia nakon Tatan

Tera? _____

E kanga nanona? _____

b. Katika te rain nakon kibu ni Mataio 4 ae ti tebo ma kibu n te
Tua Kaua.

Mataio 4: 4

Tua Kaua 6: 13

Mataio 4: 7

Tua Kaua 6: 16

Mataio 4: 10

Tua Kaua 8: 3

c. Tera te kaririaki ae ko aki toki ni kaitara ma ngaia?

d. Kona kanga n rimwin Iesu ngkana ko tauaki n te kaririaki?

Karekea am tai ae riai ngkai ao tataro:

- Kaitaua te Atua ibukin atakin taiani kariri
- Bubutia b'a e na buokiko n rabakau ni kaitarai kariri
- Ngkana ko b'aka ao kakoaua b'a Ko na karekea ana berita.

“Ngkana ti kaoti ara bure, ao E kakaonimaki ao E atataiaomata ni kab'ara ara bure, ao mani kaitiakira man te buakaka ni kabanea”. (I.Ioane 1: 9)

- Kaitaua i bukin ana nanoanga.

13. Tera rabakaun Iesu ae moamoa nakon te aomata? Ebera 2: 10

14. E kanga Iesu n ataia taan kakoaua? E kanga n aki mama n te aro aei? *Ebera 2: 11*

15. Tera anuan maiun Iesu ngke e riki n aomata? *Ebera 2: 14-15*

Koaua aika a kakawaki

- Iesu Kristo boni katotongan te Atua. Ao ngkai te Atua ao E bon tautaeka i aonnaba.
- Iesu bon ai aron te aomata. Arona ma ana iango bon tii tebo ma ake iroum ni bong aikai. E kamarakaki ao e kaririaki. E ngae ngke akea boona, ao e ataia ngkana ko kaririaki. Ngaiare ngkana ko kab'aka, ao E kab'arai ngkana ko raraoma i bukin am bure nako ina.

TAETAЕ NI BURABETI I BUKIN IESU KRISTO

Taetae ni burabeti ake a kakoroaki nanoia, a buoka te koaua ae lesu bon te Kristo ao Natin Te Atua. Tarakin taeka ni burabeti aikai ibukin lesu inanon bubua ma bubua n ririki nako, a noraki ba a kakoroaki bukia iroun lesu ni baike e kaoti n arona nako. N te taibora ane i nano ao e kab'ara-b'arai taeka ni burabeti ibukin lesu b'a bon te Kristo ao te tia kakoroi raoi.

ATU

TAEKA NI BURABETI

KAKORORAOANA

Nnena ni bungiaki	“Ao ngkoe ae Betereem ae Eber'ata ae ko mangori ni mena i buakoia ngaan luta, E na otinako temanna mairoum nako lu ae na riki b'a te tia tautaeka i buakoia lteraera ae ma ngkoangkoa ake akea moaia” (Mika 5: 2), 700 B.C	“E bungiaki lesu i Betereem i lutaia” (Mataio 2: 1)
E na bungiaki iroun te Kibono	“E na anganinkami te Uea, te kanikina ane e na kariki te kibono, ao e na bungia te nati te mm'ane, ao e na aranna b'a Emanuera.” (Itaia 7: 14), 700 B.C.	“E kainrouaki tinana Maria ma loteb'a, ngke e tuai nib o ao e ataki b'a e kariki iroun te Tamnei are Raoiroi.” (Mataio 1:18).
Te rin n toka-nikai	“Ko na bati ni kim'areirei ngkoe ae natin Tion te aine, ko na takarua ngkoe ae natin lerutarem te aine. Noria E nakoim am Uea. E raoiroi ao iai i Rouna te kamiau E nimamannei ao e toka iaon te ati, ao i aon te ati te tei ae bunin te aati” (Tekaria 9: 9), 500 B.C	“Anai nako baani kaai aika baam ao a nako ni butim'aia ao a takarua ni kangai Otanna E na karaoiroaki ae nako mai n Aran lehova, ae aia Uea lteraera. Ao lesu ngke reke i Rouna te aati te tei ao e toka iaona.” (Ioane 12:13-14).

ATU**TAEKA NI BURABETI****KAKORORAOANA**

E kam'aneaki iroun raoraona	"E tabeka naba bukin waena n ekai nako te aomata ae bon raou ni koaua, Ae I onimakinna ae katonga au berena" (Taian Areru 41: 9), 1000 B.C	"Ao luta ltekariota, are temanna i buakoia uake tengaun ma uoman e nakoia ibonga ake a kakan- nato ba e na kam' anea lesu" (Mareko 14:10).
E kakiaki irouia aomata	"E riribaki, ao E kakiaki irouia aomata: ... E riribaki n ai aron temanna ae a karaba mataia aomata nako ina, ao tiaki mutiakinna" (Itaia 53:3), 700 B.C	"E rook irouia ake oin ana b'ai, ao ake oin ana b'ai aki m'aneia n akoia naba" (Ioane 1:11).
Tauraki ma taani bure	"E ... warekaki ibuakoia taani bure" (Itaia 53:12), 700 B.C.	"Ao a tauraki ma Ngaia uoman taani kam'arua temanna i angataina ao temanna i angamaingina" (Mataio 27: 38)
Ewaran baina ma weena	"A bobiti baiu ma waeu" (Taian Areru 22:16), 1000 B.C.	"Arora mai taboni- baim ao tarai baiu, ao arora mai baim ao karinna I naon rarikiu" (Ioane 20:27).
Manga Utina	"Ko na aki anga Ngai nakon te mate ma ko na aki anga natim are moan te kororaai b'a e na nore tem ka" (Taian Areru 16:10), 1000 B.C.	"Kam kamatea te Uea ni kamaiua are E a manga kautia te Atua mai buakoia mate" (M'akuri 3:15).
Manga rierakena	"Ko rierake nakon te tabo ae rietata" (Taian Areru 68:18), 1000 B.C.	"E uotakirake ao e m'aneia te nang mai mataia" (M'akuri 1:9)

ANA M'AKURI TE KRISTO

A m'aiti aomata ake a tia n ongo rongorongon maiun Iesu inanon ana kabanea n tai i aon te aba. E kabuakakaki ao ni warekaki ibuakoia taani bure, e katineaki iaon te kaibangaki ni karokoa matena, ao ni manga uti man te mate imwin tenibong. Bon tii tabeman aika ota ao n atai nanon baika a riki aikai.

Inanon te m'akoro aio, ao ko na kona rinanon aron maiun Iesu, matena ao manga utina.

MAIUN IESU KRISTO

Uoua tenga te ririki n nako, E a bungiaiki Iesu Kristo n te kaawa ae mangori ae arana Betereem. Ngke te merimeri Iesu, ao loteb'a ma Maria a uotia nako Aikubita b'a ana kararoa te Uea ae unun are Erote. Ngke e a tabe n rikirake b'a te ataei ngaia ae marurung ao a manga nako nakon te kaawa ae Natareta i Kariraia.

1. Ngke e katanaoata te anera bungiaikin te tia kamaiu, ao tera te kantaninga ae anga ibukin rokon Iesu nakon te aonnaba aio?
Mataio 1:21; Ruka 1:31-32

2. N te aro raa are e a rikirake iai Iesu b'a te kairake ngaia? *Ruka 2:52*

3. Kaoti tabeua baika e karaoi Iesu i nanon ana m'akuri ni mitinare?
Mataio 4:23

4. Tera ana kantaninga Iesu ngke e rinea ana reirei ake tengaun ma uoman? *Mareko 3: 14*

5. Tera aron ke anuan ana kairiri Iesu? *Ruka 22:25-27*

Ko na kanga ni katotonga bannan/aron Iesu?

Beb'a ni kekeiaki aikai a kaota aron baika riki i nanon ana tai ni maiun Iesu. Ni kabanean ana euangkerio loane ao ti kona ni wareka ae kanga: "Ao boni iai b'aai riki aika bati ake E karaoi Iesu, ao ngkana tao ana bane ni koreaki, ao I taku b'a E aki tau aonnaba b'a neni boki aika a na koreaki". (Ioane 21: 25). B'aai tabeua aika riki ake a kan ti tebo ma aron maiun Iesu a kona noraki ni kab'arab'araia n te iteranibaa 20.

MATEN IESU KRISTO

6. Tera ana taetae ni burabeti Iesu are kaotia b'a e na riki nako ira?
Mataio 16:21

7. Tera aron te tiringaki are uotia Iesu?
Mataio 27: 35

Ao tera aroia aomata ake a tauraki irarikina? *Mataio 27:38*

8. E anga nanona Iesu b'a e na tauraki iaon te Kaibangaki?
Kab'arab'ara am kaeka. *Ioane 10:17-18*

9. Tera aroia aomata ae ana karekea mairoun te Kristo? *Ioane 3:18*

10. Nora I. Betero 3:18. Tera ae karaoia Iesu ibukia aomata aika bua-
kaka ake e na uotia nakon te Atua?

11. Iai baika a kona n raonaki nakon maten te Kristo b'a ko aonga ni
kona ni butim'aeaki iroun te Atua? Bukin tera ke Bukin tera b'a e
na aki? *Ebera 10:12-14*

UTIN IESU KRISTO

12. Imwin maten Iesu ao e tainaki, tera ae karaoaki nakon kamatoan
ruanimatena? *Mataio 27: 62-66*

13. Wareka Mataio 28:1-7. Tera ae kuneaki n te ruanimate ni maoni-
ongin te wiiki?

Tera ae taekinna te Anera i bukin Iesu?

14. Tera ae a taekinna tautia imwin anganakia te m'ane? *Mataio 28:11-15*

"Ngkai te Roia ngkai ao I a tia ni karaoa te kamateb'ai ae ababaki ibukin b'aai aika riki ni moanibongin te Itita. Irou ao baika riki a bon tau, ma n rinanoana ao ti rinanoana riki n te bowi ae rietata ao I a tia ni kamatoa te moti i aon baike a riki ba aki karaoaki n te aro ni kairoro ... I kakoaua b'a [aia rongorongorongo euangkerio ibukin te manga uti] a kaota raoi aia koaua aomata aika onimaki ba bon te koaua ni koaua ao e nene ni matoatoa iai".

- EDWARD CLARKE*

15. Imwin utin Iesu, ao E kaoti nakoia ana reirei.

- a. Tera aia namakin ke te b'ai ae riki nakoia ngke e kaoti Iesu?
Ruka 24:36-37

- b. Tera te b'ai ae karaoia ni kaotia nakoia b'a boni iai rab'atana?
Ruka 24:39-43

16. Tera nanon aia rongorongorongo euangkerio ae a kataia ni kab'arab'ara?
I. Korinto 15:1-5

* E anaki man ana boki John R W Stott ae *Basic Christianity* (London: Inter-Varsity Christian Fellowship, 1958) iteraniba 46.

Ururing taian iango aika oti inano

- E bungiki lesu Kristo i Betereem, e ikawairake i Kariraia, ao e riki b'a te Kamta/Kabenta. E kabanei teniua ririki ni karaoi ana m'akuri ni mitinare nakoia nga ma nga n aomata ao ni boutokaa kakoauakina b'a bon te Kristo ngaia.
- E kam'am'aeaki ao ni motikaki taekana b'a e na mate i aon te kaibangaki b'a boon kab'aran ara bure.
- Imwin tenibong, ao E uti lesu ma ibuakoia mate. Ao manga utina aio e bon riki b'a te rongorongo ae koaua.

M'AKORO AUA

E MAEKA TE TAMNEI I NANOM

E a tia n uti te Kristo – ao ngkai E maiu! Ngke E rierake nako karawa, ao E aki katikuia ana reirei n tii ngaia. E karaoa te tamnei are Raoiroi nakoia b'a aonga Kiritian ni bane ni maiu iaan ana tararua.

RIERAKEN IESU KRISTO

1. Wareka raoi rongorongon rieraken lesu nako karawa ni M'akuri 1:9-11.

- a. Ni bon oin am taeka, kab'arab'arai aron baika riki ake a koreaki ni kiibu aika 9-10, ao tera ae nanonaki nakoim?

- b. E nga ngkai lesu? *Kibu 11* _____

- c. Tera ae a taekinna m'ane ake uoman ake a kunnikaia ni kannikaia aika mainaina? *Kibu 11*

2. Tera bukin waeraken lesu nako Karawa? *Ioane 14:1-3*

3. Wareka I-Ebeto 1:20-23. Tera nnen te m'aaka are E anganaki te Kristo ngke e rierake nako karawa?

Kibu 20 _____

Man te tabo are e anganaki te Kristo, ao antai ae na uea iaoia?
Kibu 21-23

ANA M'AKURI NI BUBUTI TE KRISTO

4. Tera ae karaoia te Kristo ngkai? I-Rom 8: 34

5. N ana tataro lesu are e m'akoro n loane 17, ao tera baike a bubuti ibukia ana reirei?

Kibu 13 _____

Kibu 15 _____

Kibu 17 _____

Kibu 21 _____

Kibu 24 _____

6. Ko kakoaua b'a E teimatoa lesu n tataro ao ni katiteboa are e tataro iai ngkoa ma ae ngkai ibukim n te bong aei? Kab'arab'ara raoi am reke. *Ebera 7: 24-25*

ANA WANININ TE TAMNEI ARE RAOIROI

7. Tera ana berita Iesu nako ia ana reirei b'a iai te b'ai ae na karaoia Tamana nako ia? *Ioane 14:16,26*

8. Tera atakin ke atongan te aomata are e boni kakoaua inanona b'a Iesu bon ana Uea ao ana tia kamaiu? *I. Korinto 12:3*

9. Tera kakoauan aroia taan Onimaki?

Rom 8:9 _____

I. Korinto 2:12 _____

I. Korinto 3:16 _____

Tito 3: 5-6 _____

10. Bukin tera ngkai te Atua E kanakoa Tamneina b'a e na ninia taan onimaki? Kamrirona te reke ane eti. *Karatia 4:6*

- a. Ibukina b'a a tia ni b'abetitoaki taan onimaki.
- b. Ibukina b'a bon te tia onimaki natina.
- c. Ibukina b'a e a bon tia ni kataua maiuna te tia onimaki nako ina.
- d. Ibukina b'a a tia ni karekea te koaua ae kaokoro.

11. Tera baika a tia n reke mani memenan te Tamnei are Raoiroi ni maiun te tia onimaki? *II. Timoteo 1:7*

12. Manga rinanoi titiraki ake man 7-11. Tera am koaua ae boni ngkoe n ataia b'a e maeka ke ni memena te Tamnei are raoiroi i nanom?

TE MAIU IAA ANA TARARUA TE TAMNEI ARE RAOIROI

13. Tera b'aai aika uoua aika aki toki ni kauntaba inanon maium?
I-Karatia 5: 16-17

Antai ae riai n tararua maium?

Aio teuana te katoto are e riki man m'aakan te
Tamnei are Raoiroi n reitakina ma te tia onimaki:

"Iai i nanou baiu te m'akoro ni biti. I taua iaon te ran te tabo n tebotebo teuana ao imwina i karaaurau ni kana-koa baiu ma iai. E a tabe ngkai n inako te m'akoro ni biti arei nakon tokin te ran are mai inano. E a tia n tauaki taekana mani m'akan te katitiki (law of gravitation). I a manga anaa m'akoron te biti naba arei ao ni kanima ma te m'akoro ni kai ao ni karenakoa nakon te rau naba arei. E a beti ngkai. Akea te kaokoro ke te b'ai ae riki nakon te m'akoro ni biti anne, ke tao n toki te m'akuri ni katitiki, ma ibukin reitakina ma te m'akoro ni kai anne ao a tia ni manga tautaeakanaki iroun te tua ae moan te korakora riki, te tua are tautaeakani baika ana beibeti, ao man kainaomataki man ana ktitiki b'ai nako aontano".

- J. OSWALD SANDERS

14. Antai ae na neboia te Tamnei are Raoiroi? *Ioane 16:13-14*

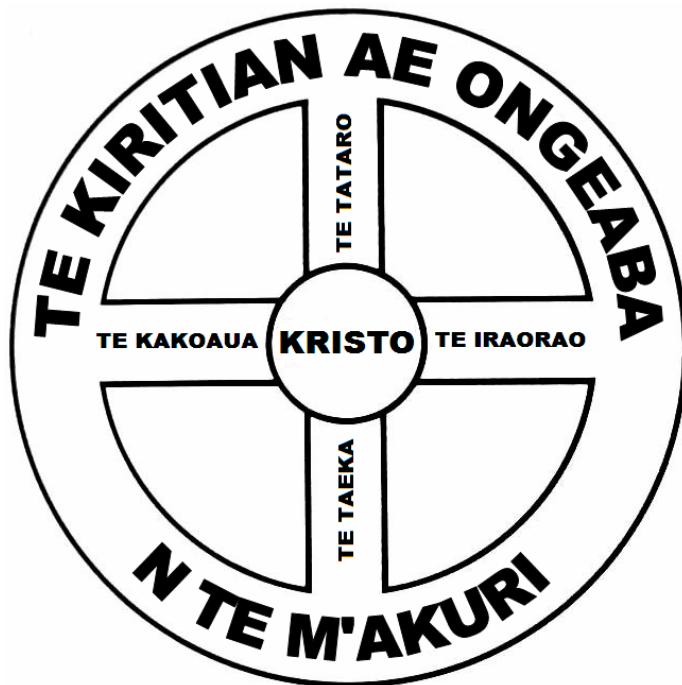
* E karekeaki man te *The Holy Spirit and His Gifts* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1940) iteraniba 57.

15. Tera ana “kabong” te Tamnei are Raoiroi? *Ebeto 6:17*
-
16. Tera ae reke iroun te tia onimaki man mwin karekean ana taeka te Atua irouna? *Ebera 4: 12*
-
-
-
17. Tera te b'ai ae kona ni buokiko iai te Tamnei are Raoiroi? Ni kanga? *Rom 8: 26*
-
-
-
18. Tera baika karaoi ana reirei lesu imwin onrakeia n te Tamnei are Raoiroi? *M'akuri 2:42*
-
-
-
-
19. Ni M'akuri 1: 8, Ao lesu e kamanena te taeka ae “a ane kam na ...” uaea te tai. E kamanenai taeka ni kibu aikai n reitaki ma te Tamnei are Raoiroi b'a e na roko iaoia ana reirei. Tera taekan kibu aika uoua aikai?
-
-
-

E kanga ni buokiko te Tamnei are Raoiroi ni karikiko ba te tia kakoaua?

Te Maiu ae onrake te Tamnei are Raoiroi bon:

- Te maiu n ongeaba nakon te Tamnei are Raoiroi (Titiraki 13)
- Te maiu ae kateitei iroun te aomata ae lesu Kristo (Titiraki 14)
- Te maiu ae anaki n Ana taeka te Atua (Titiraki 16)
- Te maiu n tataro (Titiraki 17)
- Te maiu n iraorao ke n reitaki (Titiraki 18)
- Te maiu n riki b'a te tia kakoaua (Titiraki 19)

Tamnein te wiira ane oti ieta bon te kawai ni buobuoki nakon taian koaua ibukin onraken te maiu n te Tamnei. Bon nukan te maiu Kristo. E kaira aom te Tamnei are Raoiroi iaon *Kristo* ao ni kakorakorako b'a Ko na maiuakina te maiu n ongeaba nakoina. Ana *taeka te Atua* ao *te Tataro* a karikirakeko nakon te maiu n reitaki ma Kristo b'a e aonga ni maeka i nanom ao n roko irouria tem'angina rinanon *te iraorao* ao *te kakoaua*. N akean katikan am iango nakoina, ao te Tamnei ae Raoiroi e kona ni karaoi katoton m'akuri ke kantaninga tabeua ake a na kairiko nakon mwengan te kakab'aiaki.

20. Wareka M'akuri 4:31-33. Karinani katoto tabeua man taian iango akana oti n te wiira ake a kab'arab'araki irouia reirei man te ware-ware ane oti anne.

Kauring iango aikai:

- E berita lesu ma a na reirei b'a ngkana e nako ao e na katauraoui nneia taan onimaki. A nora lesu ana reirei ngke e tabe n rierake nako karawa.
- Tetekateka i angatain te Atua, Kristo e uea i aon Karikib'ai nako ao ai te Ekaretia are boni kateimatoa ana tatara ibukina n tainako.
- E berita naba lesu Kristo b'a e na kaoka te Tamnei are Raoiroi ngkana e nako. E maiu i nanoia taan onimaki ni karokoa te bong aei.
- E anganira korakorara te Tamnei are Raoiroi b'a ti na maiuna te ongeaba, ao maiun Kristo.

TARAKIN MAIUN TE KRISTO

TE BUNG 2 12 30 33

	ANA TAI NI RIKIRAKE		KABENTA	ANA M'AKURI NI MITINARE
--	---------------------	--	---------	-------------------------------

Te bungiaiki I
Betereem
Te mananga
nako Aikubita
Te waaki nako
Kariraia

Te roko n te
Tembora
Te maroro ma
Rabi

TENIUA TE RIRIKI NI MA'KURI NI MITINARE		
E babetitoaki iroun loane E kaririaki n te rereua Te Moani kakai: Te ran nakon te Wain Te Moan Toa are te Riao: E karangai- nako aia taibora taan raim'ane. Te aine i etan te m'anib'a.	Te kauoua n Toa are te Riai: E weteia ana reirei ake 12 Te kab'arab'ara iaon te Maunga Te tia ununiki Kamauiakia uoman I- Katara aika taniaki n te taimonio	Kanakoaia reirei ake 12 Kam'arakeaia ao- mata aika 5 000 E nakonako lesu iaon taari Onikan lesu iaon te Maunga Kanakoaia 70 Kautan Rataro man te mate

TE KABANEA NI WIIKI				
Te Roko I Ierutarem	Ana Kabanea ni Bong ni M'akuri		Tauraka n te Kaibangaki	Te Uti
Te rinnako n tokanikai i Ieruta- rem Kakioanako- aiaatan raima ne man te tembora	Te tua ae moan te korakora te tangira Kanikinaean taai aika ana roko Te akarabakau ni kama- mane irouia lutaia ao luta	Te toa are te riao Tebokan waeia reirei Ana toa te Uea Te kurebe ni koaua Tataro ni bubuti Te b'ainikiri- naki	Te tei i mata- ia Ibonga aika kaka- mate, te tanirim, Birato Erote Te Mate, Te Tauraki, te Taunaki	Te Manga Uti E kaoti na- koia ana reirei E kaoti nak- oia 500 te aomata Te rierake nako karawa